

а папа-та го развързалъ отъ клятвѣ-тѣ. Това направило та ся повдигнали новы боеве между Франциска и Карла. Тии имали още три войны, и най-сетнѣ направили миръ въ Крѣпж (1544 г.). На тоя миръ Францискъ ся отреклъ отъ Италиѣ, а Карлъ отъ Бургундиѣ.

Напрѣднуваніе на науки-ты и искусства-та. Въ края на Сръдни-ты вѣкове и въ начало-то на новы-ты Италия была най-просвѣщена земя въ Европѣ. Отъ XIV вѣкѣ тамъ подкачили да учятъ грѣцкый языкъ и да четѣтъ съчинения-та на стары-ты грѣцкы писатели. Кога паднѣла Византия мнозина грѣцкы учени побѣгнали въ Италиѣ, и занесли съ тѣхъ си много грѣцкы рѣкописи. Заедно съ това зели да изучавать стары-ты грѣцкы и римскы памятници, които много години были захвърлени, забравени и истрѣблявани (сир. стары сграды, статуи, образи, покѣщнина, стары пѣры и пр.). Тогава залѣгнали да ги трѣсятъ, ископавали ги отъ земѣ-тѣхъ и т. н.; италиянскы-ти художници съ все сѣрдце залѣгали да ги подражывать. Папы-ты, херцоги-ти, графове-ти и други-ти италиянскы владальци зели да закрѣпляютъ учены-ты и художни-ты, правили академии, книжници (библиотеки), музеи (сграды за стары работы), градили хубавы сграды, правили скѣпы статуи и образы. Най-добри закрѣпленіи на искусства-та въ XV вѣкѣ въ начало-то на XVI вѣкѣ были Флорентійскы-ти Медичи (Козма, Лаврентій Великолѣпный и папа Львъ X). Това врѣмя ся нарича въ историѣ-тѣ эпоха на напрѣднуваніе-то на науки-ты и искусства-та.

Тогава зели да правятъ цѣрквы-ты и царевы-ты дворове спорядъ стары-ты грѣцкы и римскы сграды, намѣсто сръдне вѣковѣ-тѣ готическѣ направѣ. Най-прочюта сграда на онова врѣмя е цѣква-та Святи Петръ въ Римѣ. Отъ всичкы-ты искусства на онова врѣмя най-много ся уработило живописство-то. Въ пѣрвѣ-тѣхъ половинѣ на XVI вѣкѣ въ Италиѣ ся показали много добры живописци; тия сѣ: Леонардо да Винчи, Микель Анджело, Тицианъ и най-добрий отъ всичкы-ты животописци на свѣта Рафаилъ (най-прочюто негово произведение е Ма-

Ломб.  
и  
Флорен.  
и  
Венеция.  
и  
Рим.  
и  
Павия.  
и  
Дор.